

ШЛЯХТА, РАДЗІВІЛЫ І СТАФАН БАТОРЫЙ

Міжнародны гістарычны фэст сабраў у Гродне прадстаўнікоў Беларусі і Польшчы

Гэта ўжо трэці фэст, удзельнікі якога збіраюцца каля сцен каралеўскага замка на «Дні Стафана Баторыя». Прадстаўнікі ваенна-гістарычных клубаў дэманстравалі старажытнае адзенне, даспехі, зброю, паядынкі і бітвы, частавалі напоем па шляхецкім рэцэпце.

Тут можна было ўбачыць адразу некалькі эпох XVI—XVIII стагоддзяў. Напрыклад, гістарычны клуб «Газдава» з Бабруйска паказаў рэканструкцыю XVII стагоддзя. Ваенныя касцюмы тых часоў нагадваюць мушкецёраў, а гэта, між іншым, прататып старажытнага вайскоўца, чалавека не беднага саслоўя. Толькі прадстаўнік шляхецкага роду мог дазволіць сабе такія багаты касцюм. Дарэчы, і зараз ён каштаваў яго ўладальніку каля трох тысяч еўра. Кіраўнік клуба Мікалай Сілкоў паведаміў, што ў склад даспехаў уваходзіць місюрка (тып шлема з кальчугі), наручнікі, кіраса (бронекамізэлька) і гусарскі камплект адзення чырвонага колеру. Агульная вага ўсяго рыштунку — 15—20 кілаграмаў. Між тым, калі яго размеркаваць па цэле, ён не здаецца такім цяжкім, кажа кіраўнік клуба. Праўда, пасля таго, як даспехі зняты, першае адчуванне, што хутка паляціш. Важным дадаткам да касцюма з'яўляецца зброя. У той час гэта былі шаблі, у сучасных гусараў яны нявострыя ў мэтах бяспекі. Сваё майстэрства ўдзельнікі клуба прадэманстравалі падчас паядынак.

Вайсковое падраздзяленне, якое ў XVII стагоддзі называлі «рэгімент», увасобілі на фэсце паслядоўнікі Януша Радзівіла. Гэта фігура, па словах кіраўніка клуба Фёдара Станіслаўскага, неадназначная. Адны лічаць



Януша Радзівіла здраднікам, другія — прыхільнікам незалежнасці нашай дзяржавы. Клуб узяўся ліквідаваць белыя плямы гісторыі. Яны ездзяць на фестывалі па Еўропе. З задавальненнем прынялі ўдзел у Гродзенскім фэсце. Клуб «Рэгімент Януша Радзівіла» знаходзіцца ў Мінску, але вядомы і за межамі краіны. Члены клуба ўдзельнічалі ў здымках фільма «Начны дазор», рэкламных роліках, музычных кліпах, у прыватнасці з Валерыем Кіпелавым.

Трэці год запар у Гродне прыязджаюць ваенна-гістарычныя клубы з Польшчы. Штуршком для гэтага стаў бяззвізавы рэжым. Кіраўнік рэканструктарскага клуба «Гусар» і арганізатар з польскага боку Барташ Седляр вельмі задаволены прыёмам і дапамогай Гродзенскага гісторыка-архітэктурнага музея,

на тэрыторыі якога і быў разбіты старажытны ваенны лагер. Тут былі шацёр, вогнішча з кацялком, нават драўляныя сталы з драўляным посудам. Мушкецёры бавілі час за фехтаваннем, вялі гутарку за сталом, а іх дамы сэрца маглі пачаставаць напоем па шляхецкім рэцэпце.

— У нас шмат рыцарскіх фармацый, — кажа Барташ Седляр, — і ў кожнай — свае касцюмы, бо ў той час не было спецыяльнай ваеннай формы, ваявалі ў сваіх даспехах. У пяхоты пераважаў блакітны колер, рыцары на канях аддавалі перавагу чырвонаму альбо барвоваму адзенню. Толькі шляхта магла насіць уласную зброю, звычайна гэта былі шаблі. Кожны рыцар насіў шапку з мехам і накідку са скуры драпежнага зверна.

У Барташа, напрыклад, з плеч звисала вялікая воўчая

скура. Усе галаўныя ўборы ўдзельнікаў клуба былі аздоблены пёрамі. Пры кожным гусары — зброя. Дарэчы, арганізацыю па перавозцы гэтых атрыбутаў праз мяжу ўзяў на сябе Гродзенскі гісторыка-археалагічны музей.

— Зброя, хоць і касцюмная, згодна з заканадаўствам, з'яўляецца зброяй і патрабуе асаблівага рэжыму захавання. Такі рэжым мы забяспечваем. Здабылі дазвол, захоўваем шаблі ў сваім сховішчы для зброі — такія правілы, — паведаміў дырэктар музея Юрый Кітурка.

Невыпадкава фэст прысвяцілі Стафану Баторыю. Кароль польскі і вялікі князь літоўскі жыў на дзве сталіцы — Кракаў і Гродна. Але пасля ваенных паходаў часцей вяртаўся ў Гродна, дзе арганізаваў перабудову Старога замка Вітаўта ў сваю рэзідэнцыю. Тут прайшлі яго апошнія дні, тут ён і быў пахаваны, але праз некаторы час перавезены ў Кракаў, дзе знаходзіцца склеп каралеўскіх асоб. А гродзенскі замак з тых часоў амаль поўнасцю згубіў сваю велічнасць. І нарэшце ў мінулым годзе тут пачалося яго аднаўленне.

— Зараз у замку вядуцца рэстаўрацыйныя работы, ён набудзе выгляд часоў Стафана Баторыя, — паведаміў Юрый Кітурка. — Гэта быў час архітэктурнага росквіту Старога замка. Усе наступныя перабудовы датычыліся звычайнага рамонтнага пасля разбурэнняў у ходзе ваенных дзеянняў у XVII—XVIII стагоддзях.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.28	20.46	15.18
Віцебск —	5.13	20.41	15.28
Магілёў —	5.18	20.36	15.18
Гомель —	5.20	20.27	15.07
Гродна —	5.44	21.00	15.16
Брэст —	5.50	20.55	15.05

Месяц

Поўня 30 красавіка.
Месяц у сузор'і Казярога.

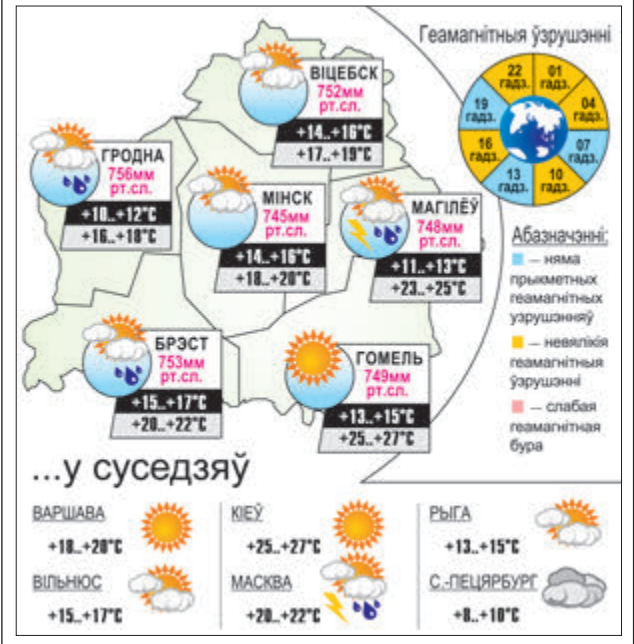
Імяніны

Пр. Аляксея, Дзяніса, Ісака, Кандрата, Мікалая, Фёдара.
К. Антаніны, Монікі, Міхала, Палікарпа, Роберта, Рыгора.



Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА



УСМІХНЕМСЯ

— Чаму на галоўную ролю ў фільме «Тытанік» абралі Дзі Капрыя?

— Таму што, калі б на яго месцы былі Брус Уіліс, Він Дызель або Стывен Сігал або, таго горш, сюжэт бы не заладзіўся, і патануў бы айсберг.

Людаеды не любяць бодзіблдары, лічаць, што іх гармонамі і антыбіётыкамі ўсялякімі колюць.

Муж прыходзіць дадому і бачыць за фіранкай босыя ногі.

— Гэта што такое?
— А ты думаеш, што ўсе мае ўпрыгажэнні, футра, машына, кватэра — гэта на тваю зарплату?

— Я пытаюся, што гэта такое?

— А як ты думаеш, чаму ты атрымаў такую высокую пасаду?

— Я апошні раз пытаюся, чаму карміцель басанож стаіць?!



calcuttatu

Даты

Падзеі

Людзі

4 МАЯ

1527

год — дзень нараджэння Канстанціна Астрожскага, палітычнага і культурнага дзеяча Беларусі, Украіны, ВКЛ. Меў значны ўплыў у Вялікім Княстве. Выступаў супраць распаўсюджвання каталіцтва ў Беларусі і ва Украіне, падтрымліваў праваслаўныя брацтвы, заснаваў школы ў Слуцку, Траве, Уладзіміры-Валынскім, у Астрогу — школу і друкарню, у якой працаваў рускі друкар Іван Фёдараў. Удзельнічаў у задушэнні сялянска-казацкіх паўстанняў пад кіраўніцтвам К. Касінскага і С. Налівайкі. Памёр у 1608 годзе.

1819

год — нарадзіўся (г. Мінск) Фларыян Станіслаў Міладоўскі, кампазітар, піяніст, педагог. Вучыўся ў Мінску, Берліне, Вене. У 1829 годзе даў у Вільні першы адкрыты канцэрт, у пачатку 1830-х часта выступаў у Мінску і Слуцку. У 1855—1862 гадах жыў у сваім маёнтку Мацікі на Міншчыне. З 1862 года — у Францыі. Сябраваў з Ф. Лістам і Ф. Мендэльсонам. Аўтар аперэт, санат, песень, мазурак, паланэзаў, нацюрнаў і інш. Памёр у 1889 годзе.

1883

год — нарадзіўся (Мінская губерня) Мікалай Уладзіміравіч Салагуб, удзельнік Грамадзянскай вайны ў Беларусі, камдэй. З 1910 года — у штабах Ві-

ленскай ваеннай акругі, 1-й арміі. Удзельнік Першай сусветнай вайны. З 1918 года — у Чырвонай Арміі, начальнік штаба Усходняга фронту, начальнік аператыўнага ўпраўлення штаба Заходняга фронту. Са жніўня 1919 года камандаваў 16-й арміяй, падчас савецка-польскай вайны 1920 года 16-я армія пад камандаваннем Салагуба паспяхова фарсіравала Бярэзіну, прарваўшы абарону палякаў, нанесла ім паражэнне. Пасля гэтых падзей быў прызначаны на пасаду начальніка штаба Заходняга фронту. Рэпрэсаваны ў 1937 годзе.



1878

год — амерыканскі вынаходнік Томас Эдысан упершыню прадэманстравваў у будынку опернага тэатра вынайдзены ім фанограф.

1918

год — Саўнаркам прыняў Дэкрэт аб рэвалюцыйных трыбуналах.

1982

год — удзельнікі першай савецкай гімалайскай экспедыцыі У. С. Балыбердзін і Э. В. Мыслоўскі здзейснілі ўнікальнае ў гісторыі сусветнага альпінізму ўзыходжанне на найвышэйшую вяршыню свету — гару Эверэст і ўстанавілі там Дзяржаўны сцяг СССР.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца суадпачыненнем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;

e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 1702.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,

РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

3 мая 2018 года.